

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје

31 декември 2011 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7

Извештај на независните ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v-1/7
1000 Skopje
Macedonia
T + 389 (2) 3214 700
F + 389 (2) 3214 700
www.grant-thornton.com.mk

До Акционерите и Одборот на директори на

Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје (во понатамошниот текст “Берзата“) составени од Извештај за финансиска состојба на ден 31 декември 2011 година, Извештај за сеопфатна добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 33.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи согласно сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни грешки како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорите

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално значајни грешки во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Берзата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Берзата. Ревизијата, исто така вклучува и оцена на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оцена на севкупната презентација на финансиските извештаи.

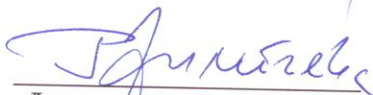
Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, во сите материјални аспекти, ја претставуваат објективно финансиската состојба на Берзата на ден 31 декември 2011 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија и сметководствените политики обелоденети во белешките 2 и 3 кон финансиските извештаи.

Скопје,
27 февруари 2012 година

Грант Торнтон ДОО

Директор
Ружа Филипчева

Овластен ревизор
Марјан Андонов

Финансиски извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешка	2011	Во илјади Денари 2010
Приходи од редовно работење	4	41,600	28,902
Приходи од вложувања	5	4,730	4,848
Останати приходи	6	3,614	4,093
Трошоци за надомести и провизии	7	(11,033)	(5,001)
Трошоци за вработените	9	(15,301)	(13,526)
Трошоци за амортизација и депрецијација	12,13	(6,861)	(7,144)
Курсни разлики , нето	8	1	(1)
Други трошоци од работењето	10	(10,653)	(10,251)
Добивка пред оданочување		6,097	1,920
Даночен расход	11	(157)	(167)
Добивка за годината		5,940	1,753
Останата сеопфатна добивка за годината			
Промени во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба		48	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината		5,988	1,753
Добивка за годината за имателите на обични акции		5,940	1,753
Вкупна сеопфатна добивка за годината за имателите на обични акции		5,988	1,753
Заработка по акција			
- Основна (Денари по акција)	24	2,128	628

Финансиски извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за финансиската состојба

Средства	Белешка	2011	Во илјади Денари 2010
Нетековни средства			
Недвижности и опрема	12	74,216	76,457
Нематеријални средства	13	5,710	7,795
		79,926	84,252
Тековни средства			
Пари и парични еквиваленти	15	1,038	646
Пласмани во банки	16	63,000	39,000
Финансиски средства расположливи за продажба	17	3,048	-
Побарувања од купувачи	18	10,836	4,056
Побарувања од данок на добивка	19	-	24,137
Останати побарувања		443	400
		78,365	68,239
Вкупно средства		158,291	152,491
Капитал и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	20	103,498	103,498
Резерви		38,621	38,573
Акумулирани добивки		7,693	1,753
Вкупно капитал		149,812	143,824
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	21	1,615	1,425
Донации	22	4,662	6,217
Останати обврски	23	2,202	1,025
Вкупно тековни обврски		8,479	8,667
Вкупно капитал и обврски		158,291	152,491

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Одборот на директори на Берзата на 24 февруари 2012 година и потпишани од:

Г-дин Иван Штериев
Главен извршен директор

Г-ѓа Елена Јакимовска Петровска
Извршен директор

Финансиски извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за промените во капиталот

	Акционерски капитал	Резерви	Во илјади Денари Акумулирани добивки	Вкупно
На 01 јануари 2011	103,498	38,573	1,753	143,824
<i>Трансакции со соопственициите</i>	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	5,940	5,940
<i>Останата сеофатна добивка:</i>				
Промени во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба	-	48	-	48
Вкупна сеофатна добивка за годината	-	48	5,940	5,988
На 31 декември 2011	103,498	38,621	7,693	149,812
На 01 јануари 2010	103,498	38,449	13,670	155,617
Исплата на дивиденди	-	-	(13,546)	(13,546)
Распоред на нераспредел. добивка	-	124	(124)	-
<i>Трансакции со соопственициите</i>	-	124	(13,670)	(13,546)
Добивка за годината	-	-	1,753	1,753
Останата сеофатна добивка	-	-	-	-
Вкупна сеофатна добивка за годината	-	-	1,753	1,753
На 31 декември 2010	103,498	38,573	1,753	143,824

Финансиски извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за паричните текови

Белешки	Во илјади Денари	
	Година што завршува на 31 декември 2011	2010
Деловни активности		
Добивка пред оданочување	6,097	1,920
<i>Усогласувања за:</i>		
Депрецијација на недвижности и опрема	4,719	5,049
Амортизација на нематеријални средства	2,142	2,095
Загуба поради оштетување и ненаплатливост	159	200
Неамортизирана вредност на продадени основни средства	15	2
Приходи од донации	(1,555)	(1,555)
Наплатени отпишани побарувања	(89)	(141)
Приходи по основ на камати	(2,843)	(2,774)
<i>Добивка пред промените во обрќниот капитал</i>	<i>8,645</i>	<i>4,796</i>
<i>Промена во обрќниот капитал</i>		
(Зголемување)/Намалување на побарувања од купувачи	(6,850)	(1,874)
(Зголемување)/Намалување на останати побарувања	(43)	(51)
Зголемување/(Намалување) на обврски кон добавувачи	190	487
Зголемување/(Намалување) на останати обврски	1,177	462
<i>Добивка по промените во обрќниот капитал</i>	<i>3,119</i>	<i>3,820</i>
Поврат на данок на добивка, нето	23,980	-
	27,099	3,820
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на недвижности и опрема, нето	(2,493)	(48)
Набавка на нематеријални средства, нето	(57)	(73)
Вложување во финансиски средства расположливи за продажба	(3,000)	-
Наплатени камати	2,843	2,824
	(2,707)	2,703
Финансиски активности		
Исплатени дивиденди	-	(13,546)
	-	(13,546)
Нето промена на паричните средства	24,392	(7,023)
Парични средства на почетокот на годината	39,646	46,669
Парични средства на крајот на годината	64,038	39,646
Парите и паричните еквиваленти вклучуваат		
Пари и парични еквиваленти	15	1,038
Пласмани во банки	16	63,000
	64,038	39,646

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје (цБерзатаШ) е акционерско друштво со седиште на ул. Орце Николов бр.75, Скопје, регистрирано во Република Македонија во 1995 година.

Берзата ги извршува своите активности во согласност со одредбите од Законот за хартии од вредност и Законот за трговски друштва, со дозвола бр.00-49/1 од 25 август 1995 година издадена од Комисија за хартии од вредност на Република Македонија како берза на хартии од вредност.

Основните активности на Берзата се следните:

- Организирање и тргување со хартии од вредност;
- Организирање и одржување на информационите системи за тргување со хартии од вредност;
- Котирање на хартии од вредност со кои се тргува на Берзата;
- Овозможува утврдување и известување за склучените трансакции со хартии од вредност;
- Објавување информации за работењето на Берзата.

Со состојба на 31 декември 2011, акционерите на Берзата вклучуваат 21 правни лица (2010: 20) и 15 физички лица (2010: 15).

Овластени учесници на Берзата кои може да тргуваат со хартии од вредност се брокерските куќи и банките. Секоја членка мора да има лиценца за тргување со хартии од вредност издадена од Комисија за хартии од вредност. На 31 декември 2011 година вкупниот број на овластени членки на Берзата изнесува 18 (2010: 20), од кои 12 се брокерски куќи (2010: 14) и 6 банки (2010: 6).

Комисијата за хартии од вредност врши надзор и контрола на работата на Берзата и нејзините членки вклучени во дејности поврзани со хартии од вредност.

На 31 декември 2011 година, Берзата има 16 вработени (2010: 17 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (шлСлужбен весник на РМшл бр. 28/2004 ... 24/2011) и Правилникот за водење сметководство (шлСлужбен весник на РМшл бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ). Меѓународните стандарди за финансиско известување од овој правилник ги содржат Меѓународните сметководствени стандарди, Меѓународните стандарди за финансиско известување, Толкувањата на постојниот комитет за толкување, Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди.

Друштвото на секој датум на известување, врши редовно ажурирање поврзано со новите и изменети стандарди и толкувања кои стапиле во сила и се релевантни за работењето за известувачкиот период (види Белешка 2.2 во продолжение).

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ кои што се во примена во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Берзата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики.

Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 3.6: Значајни сметководствени проценки.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2 Промени во сметководствените политики

2.2.1 Усвојување на подобрувањата на МСФИ во 2010 година

Со подобрувањата на МСФИ во 2010 година направени се неколку мали измени на одреден број на МСФИ. Единствената измена релевантна за Друштвото се однесува на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи. Друштвото претходно го презентираше усогласувањето на секоја компонента од останата сеопфатна добивка во извештајот за промените во капиталот. Друштвото сега ги презентира овие усогласувања во белешките кон финансиските извештаи, како што е дозволено со измената. Ова ја намалува можноста од повторување на обелоденувањата и појасно ги презентира целокупните промени во капиталот. Споредбените податоци од претходните периоди се прикажани соодветно.

2.2.2 Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Друштвото

На датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, одредени нови стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се издадени од страна на ОМСС, но сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Друштвото.

Раководството предвидува дека сите релевантни објави ќе бидат применети во сметководствените политики на Друштвото во првиот период кој почнува по датумот на стапување во сила на објавата. Информациите за новите стандарди, измени и толкувања релевантни за финансиските извештаи на Друштвото подетално се презентирани подолу. Одредени нови стандарди и толкувања исто така се издадени, но не се очекува да имаат материјално влијание врз финансиските извештаи на Друштвото.

МСФИ 9 Финансиски инструменти (МСФИ 9)

ОМСС има за цел целосно да го замени МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. МСФИ 9 се објавува во фази. До денес, се издадени поглавјата кои се однесуваат на признавање, класифицирање, мерење и депризнавање на финансиските средства и обврски. Овие поглавја стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Останатите поглавја кои се однесуваат на оштетување и сметководство за хеџинг сеуште се во процес на развој. Сепак, Раководството не очекува имплементација на МСФИ 9 се додека сите негови поглавја не бидат издадени, кога ќе може целосно да се процени влијанието на сите настанати измени.

Стандарди за консолидација

Пакетот на стандарди за консолидација стапува на сила за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Информациите за овие нови стандарди подетално се презентирани подолу.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Промени во сметководствени политики (продолжува)****МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи (МСФИ 10)**

МСФИ 10 го заменува МСС 27 Консолидирани и поединечни финансиски извештаи (МСС 27) и ПКТ 12 Консолидација - Ентитети со посебна намена. Овој стандард ја ревидира дефиницијата за контрола како и придружното упатство за идентификување на учество во подружница. Сепак, барањата и механизмите на консолидација и сметководство за неконтролирани учества и измени во контролата остануваат непроменети.

МСФИ 11 Заеднички Ангажмани (МСФИ 11)

МСФИ 11 го заменува МСС 31 Учества во заеднички вложувања (МСС 31). Со овој стандард се усогласува сметководството од страна на вложувачите со нивните права и обврски согласно заедничкиот ангажман. Покрај тоа, можноста во МСС 31 за примена на пропорционална консолидација на заеднички вложувања е елиминирана. МСФИ 11 бара примена на методот на главнина, кој моментално се користи за вложувања во придружени ентитети.

МСФИ 12 Обелоденување на Учество во осигурувањето ентитетите (МСФИ 12)

МСФИ 12 ги интегрира и усогласува барањата за обелоденување за различни типови на вложувања, вклучувајќи ги и неконсолидираните структурирани ентитети. Воведува нови барањата за обелоденување за ризици на кои ентитетот е изложен како резултат на неговата поврзаност со структурирани ентитети.

Последователни измени на МСС 27 и МСС 28 Вложувања во придружени ентитетите и заеднички вложувања (МСС 28)

МСС 27 сега исклучително се однесува на поединечни финансиски извештаи. МСС 28 ги воведува вложувањата во заеднички вложувања во својот делокруг. Сепак, методот на главнина останува непроменет.

МСФИ 13 Мерење на објективна вредност (МСФИ 13)

МСФИ 13 нема влијание на тоа кои ставки е потребно да бидат мерени по објективна вредност, но ја појаснува дефиницијата за објективната вредност и дава упатство и подобрени обелоденувања за мерење по објективна вредност. Ова е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година.

Измени на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи (Измени на МСС 1)

Измените на МСС 1 бараат ентитетот да ги групира ставките презентирани во останата сеопфатна добивка во оние кои, во согласност со останатите МСФИ: (а) нема да бидат рекласифицирани последователно во добивки или загуби и (б) ќе бидат рекласифицирани последователно во добивки или загуби кога одредени услови се исполнети. Ова е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јули 2012 година. Раководството на Друштвото очекува да настанат измени во сегашното презентирање на ставки во останата сеопфатна добивка, но сепак, тоа нема да влијание на мерењето или признавањето на таквите ставки.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промени во сметководствени политики (продолжува)

Измени на МСС 19 Користи за вработените (Измени на МСС 19)

Измените на МСС 19 вклучуваат одреден број на целни подобрувања во Стандардот. Воглавно промените се однесуваат на планови за дефинирани користи. Тие:

- го отстрануваат шметодот коридорШ и бараат ентитетите да ги признаат сите добивки и загуби кои настануваат во период на известување
- го рационализираат презентирањето на промените во планот на средства и обврски
- ги зајакнуваат барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и информациите за карактеристиките на плановите за дефинирани користи и ризици на кои ентитетите се изложени преку учество во истите.

Измените на МСС 19 стапуваат во сила за финансиските години кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година.

2.3 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување. Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во добивките и загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2011	31 декември 2010
1 ЕУР	61.5050 Денари	61.5050 Денари
1 УСД	47.5346 Денари	46.3140 Денари

2.4 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.5 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Берзата се веројатни и мерливи. Приходите го вклучуваат вкупниот износ на побарувањата за провизија за извршени услуги, намалени за износот на данокот на додадена вредност.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се признава во периодот кога услугата е извршена и тоа:

- Провизијата за тргување се признава кога трансакцијата е извршена;
- Надоместоците по сите основи се признаваат за периодот за кој истите се однесуваат;

Приходи од камати

Приходите од камати се разграничуваат на временска основа, со примена на ефективна каматна стапка на износот на финансиското средство. Ефективната каматна стапка служи за дисконтирање на проценетите идни парични приливи и споредба со нивната сметководствена вредност.

Приходи од закупнина

Приходите од закупнина на средства на оперативен лизинг се признаваат на праволиниска основа во согласност со условите за оперативен лизинг.

2.6 Финансиски средства

Берзата ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството на Берзата ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Берзата одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)***Финансиски средства кои се чуваат до доспевање*

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Берзата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Берзата продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на порамнување - датум кога Берзата се обврзува да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства различни од средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во добивките и загубите.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Берзата ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост. Финансиските обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени или откажани.

Последователно евидентирање на финансиските средства

Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена. Кредитите и побарувањата се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата. Финансиските средства расположливи за продажба се последователно признаени по нивната објективна вредност. Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во останатата сеопфатна добивка во периодот кога се појавуваат. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата.

Објективните вредности на котирани вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Берзата утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.7 Оштетување на финансиските средства

Средствата признаени по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај на загуба (или случај) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентирираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби.

Средствата евидентирирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на неможнота од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки и загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби.

2.8 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Берзата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 20% годишно.

Права и лиценци

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 20% годишно.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****2.9 Недвижности и опрема**

Недвижностите и опремата се признаени по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Амортизацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната (проценетата набавна) вредност на материјалните средства во текот на нивниот век на употреба. Подолу се дадени годишните стапки на амортизација применети врз значајните ставки на материјалните средства:

Градежни објекти	2.5%
Компјутери	25%
Моторни возила	25%
Мебел и канцелариска опрема	10% - 25%

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Берзата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките и загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентируваниот износ. Истите се вклучуваат во добивките и загубите во периодот кога настануваат.

2.10 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.11 Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна во Денари и странска валута. Паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни финансиски инструменти, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

2.12 Резервирање

Резервирање се признава кога Берзата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.13 Донации

Донациите се евидентираат како приход систематски и рационално во текот на употребливиот век на средствата. Добиените донации се третираат како разграничен приход во придружните финансиски извештаи. Приходите од донациите се признаваат во тековните добивки и загуби како останати деловни приходи.

2.14 Надомести за вработените

Берзата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и во задолжителните приватни пензиски фондови. На датумот на известување, не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со законски прописи. Берзата нема било каква обврска да обезбеди дополнителни надомести за своите сегашни и поранешни вработени на датумот на известување.

2.15 Тековен и одложен даночен расход

Тековен даночен расход, по стапка од 10%, се пресметува на непризнаените расходи за даночни цели корегирани за даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, Берзата нема признаено одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.16 Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од тргувањата како и другите приходи кои Берзата ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства или услуги не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата или како трошок, доколку е применливо. Побарувањата и обврските се искажани со вклучен ДДВ.

Приходите од наемнини и другите приходи кои не се дел од редовните деловни активности на Берзата се признаваат намалени за износот на ДДВ. Нето износот на поврат/обврска за ДДВ спрема даночните власти се вклучува како други побарувања/обврски на датумот на известување.

2.17 Капитал, резерви, нераспределени добивки и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулирани добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на акционерите на Берзата.

(в) Нераспределени добивки

Нераспределените добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

(г) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Берзата.

2.18 Превземени и неизвесни обврски

Не се признаени неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се признаени во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се признава како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****2.19 Трансакции со поврзани субјекти**

Поврзан субјект во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседуваат помал процент, можат да влијаат посредно или непосредно врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседува помал процент, може да влијае посредно или непосредно врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 30% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 30% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или лица кои имаат непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и

ѓ) во врска со лицата наведени погоре, било кој член на потесното семејство или сродник заклучно со втор степен на крвно сродство.

2.20 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Берзата на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

2.21 Известување по сегменти

За целите на финансиското известување, форматот на известувањето по сегменти се определува според работни сегменти во согласност со барањата на акционерите, чишто ризици и стапки на поврат зависат од различните видови на услугите што Берзата ги извршува.

Активностите на Берзата се организирани и управувани во само еден сегмент и се извршуваат на територија на Република Македонија.

3 Управување со ризици од финансирање

Деловните активности на Берзата се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со ризиците од финансирање вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Берзата се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Берзата.

Политиките на Берзата за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Берзата редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Берзата во согласност со политиките на Одборот на директори. Раководството ги идентификува и проценува ризиците од финансирање во тесна соработка со деловните единици на Берзата.

3.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот кога другата страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Берзата. Берзата нема значајна концентрација на кредитниот ризик. Побарувањата од купувачите се состојат од поголем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите. Побарувањата на Берзата не се обезбедени со било какви инструменти за обезбедување.

Структурата на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година е како што следи:

31 декември 2011	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	9,392	-	9,392
Доспеани, но неопштетени побарувања	1,444	-	1,444
Доспеани и општетени побарувања	2,253	(2,253)	-
Вкупно на 31 декември 2011	13,089	(2,253)	10,836
31 декември 2010	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	2,766	-	2,766
Доспеани, но неопштетени побарувања	1,290	-	1,290
Доспеани и општетени побарувања	2,183	(2,183)	-
Вкупно на 31 декември 2010	6,239	(2,183)	4,056

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Недоспеаните побарувања во износ од 9,392 илјади Денари (2010: 2,766 илјади Денари) во целост се однесуваат на побарувања по основ на провизии за тргување на берза кои потекнуваат од 31 декември 2011. Овие побарувања достасуваат за наплата 7 дена по датумот на фактурирањето.

Старосната структура на доспеаните, но неоштетени побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 година е како што следи:

	2011	2010
До 180 дена	1,391	1,280
Од 180 - 365 дена	53	10
	1,444	1,290

3.2 Пазарни ризици

Берзата е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Берзата на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Берзата утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Каматен ризик

Берзата е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Позицијата на Берзата во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 31 декември 2011 и 2010 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Берзата по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на преоценка или датумот на достасување (во илјади Денари).

31 декември 2011	Инструменти со променлива кам. стапка	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без Камата	Вкупно
Средства								
Пари и парични еквиваленти	1,035	-	-	-	-	-	3	1,038
Пласмани во банки	-	-	5,000	58,000	-	-	-	63,000
Финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	3,048	3,048
Побарувања од купувачи	-	-	-	-	-	-	10,836	10,836
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-	268	268
	1,035	-	5,000	58,000	-	-	14,155	78,190
Обврски								
Обврски кон добавувачи	-	-	-	-	-	-	1,615	1,615
Останати обврски	-	-	-	-	-	-	1,487	1,487
	-	-	-	-	-	-	3,102	3,102
Нето каматен ризик	1,035	-	5,000	58,000	-	-	11,053	75,088
31 декември 2010								
Средства								
Пари и парични еквиваленти	638	-	-	-	-	-	8	646
Пласмани во банки	-	10,000	29,000	-	-	-	-	39,000
Побарувања од купувачи	-	-	-	-	-	-	4,056	4,056
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-	212	212
	638	10,000	29,000	-	-	-	4,276	43,914
Обврски								
Обврски кон добавувачи	-	-	-	-	-	-	1,425	1,425
Останати обврски	-	-	-	-	-	-	279	279
	-	-	-	-	-	-	1,704	1,704
Нето каматен ризик	638	10,000	29,000	-	-	-	2,572	42,210

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Ефективните каматна стапка за пласманите во банки (депозити) во текот на 2011 изнесувале од 4.5% до 5.7% (2010: 5% до 5.7%).

Валутен ризик

Берзата е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Берзата на 31 декември 2011 и 2010 година (во илјади Денари).

31 декември 2011	ЕУР	УСД	Други валути	Денари	Вкупно
Средства					
Пари и парични еквиваленти	-	7	-	1,031	1,038
Пласмани во банки	-	-	-	63,000	63,000
Финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-	3,048	3,048
Побарувања од купувачи	344	-	-	10,492	10,836
Останати побарувања	-	-	-	268	268
	344	7	-	77,839	78,190
Обврски					
Обврски кон добавувачи	-	-	-	1,615	1,615
Останати обврски	-	-	-	1,487	1,487
	-	-	-	3,102	3,102
Нето девизна позиција	344	7	-	74,737	75,088
31 декември 2010					
Средства					
Пари и парични еквиваленти	201	-	-	445	646
Пласмани во банки	-	-	-	39,000	39,000
Побарувања од купувачи	246	223	-	3,587	4,056
Останати побарувања	-	-	-	212	212
	447	223	-	43,244	43,914
Обврски					
Обврски кон добавувачи	304	-	-	1,121	1,425
Останати обврски	-	-	-	279	279
	304	-	-	1,400	1,704
Нето девизна позиција	143	223	-	41,844	42,210

Анализа на сензитивноста на странски валути:

(во илјади Денари)

Средства / (Обврски)	Промена во 2011	Промена во 2010	Добивка / (Загуба)	
			2011	2010
ЕУР	1%	1%	3	1
УСД	5%	5%	-	11
Добивка / (Загуба)			3	12

Анализата на сензитивност ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% и/или 5%. Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% и/или 5%.

3.3 Ризик од ликвидност

Берзата води сметка за измирување на своите обврски во договорените и законски рокови.

Берзата ги вложува средствата во депозити. Вложените средства во депозити во зависност од ликвидносните потреби може да се повлечат во секој момент и на тој начин Берзата да ја спречи појавата на ликвидносни проблеми во работењето. Берзата секогаш се осигурува дека има доволно готовина на располагање за подмирување на достасаните обврски. Во досегашното работење Берзата била во можност да ги исплати сите доспееани обврски во согласност со договорените рокови.

Изложеност на ризик на ликвидност

Сите финансиски обврски на Берзата доспеваат во рок од една година од датумот на известување.

3.4 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.4.1 Финансиски инструменти признаени по објективната вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	-	3,048	-	3,048

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од удели во домашен инвестициски паричен фонд. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на достапни податоци за набљудување на вредноста на средствата на датумот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Проценка на објективна вредност (продолжува)

3.4.2 Финансиски инструменти кои не се признаени по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се признаени според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	(во илјади Денари)			
	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2011	2010	2011	2010
Средства				
Пари и парични еквиваленти	1,038	646	1,038	646
Пласмани во банки	63,000	39,000	63,000	39,000
Побарувања од купувачи	10,836	4,056	10,836	4,056
Останати побарувања	268	212	268	212
Вкупни средства	75,142	43,914	75,142	43,914
Обврски				
Обврски кон добавувачи	1,615	1,425	1,615	1,425
Останати обврски	1,487	274	1,487	274
Вкупни обврски	3,102	1,704	3,102	1,704

Финансиски средствиња

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Финансиски обврски

Објективната вредност на финансиските обврски се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

3.5 Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Берзата се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Берзата да продолжи со своето деловно работење во континуитет, и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Берзата е должна да ја следи структурата на својот капитал. Структурата вклучува обврски по кредити, пари и парични еквиваленти и капитал, кој се состои од уплатен капитал и акумулирана добивка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)****Управување со капиталот (продолжува)***Показател на задолженост*

Берзата ја анализира структурата на капиталот на годишно ниво. Показателот на задолженост на 31 декември 2011 и 2010 година е нула поради тоа што Берзата нема никакви долгови (краткорочни или долгорочни позајмици).

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 75 од Законот за хартии од вредност Берзата е должна во секое време да го одржува износот на капиталот, односно основната главнина на ниво од најмалку 500,000 Евра. Износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналниот износ на сите влогови на акционерите, односно на номиналниот износ на сите акции издадени од Берзата. На 31 декември 2011 година, основната главнина изнесува 1,695,023 Евра (2010: 1,695,023 Евра).

3.6 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Берзата, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Берзата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2011 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешките 12 и 13. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските токови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински токови.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)****Значајни сметководствени проценки (продолжува)***Објективна вредност на финансиски средства*

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за проценка. Во примената на техниките за проценка, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоци не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

4 Приходи од редовно работење

	2011	2010
Тргување	31,305	17,861
Членство	4,890	5,780
Дистрибуција на берзански податоци	2,892	2,598
Котирање	2,513	2,663
	41,600	28,902

Приходите од тргување во износ од 31,305 илјади Денари (2010: 17,861 илјади Денари) произлегуваат од пресметка на провизии согласно обемот и типот на трансакции според Тарифникот одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

Останатите приходи од редовно работење исто така произлегуваат од надоместоци утврдени во Тарифникот на Берзата, одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

5 Приходи од вложувања

	2011	2010
Приходи од камата		
Пари и сметки во банка (вклучувајќи депозити)	2,843	2,774
	2,843	2,774
Приходи од закупини		
Приходи од оперативен лизинг	1,887	2,074
	1,887	2,074
	4,730	4,848

6 Останати приходи

	2011	2010
Приход од донација на софтвер (Белешка 22)	1,555	1,555
Закуп на медиумски простор	753	533
Надоместок за годишна конференција (Белешка 22)	492	555
Приходи од котизација	347	492
Наплатени отпишани побарувања (Белешка 18)	89	141
Приходи од затезни камати	-	314
Останати приходи	378	503
	3,614	4,093

7 Трошоци за надоместоци и провизии

	2011	2010
Провизија за Комисијата за хартии од вредност	10,937	4,913
Банкарски провизии	96	88
	11,033	5,001

За извршените берзански трансакции Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија наплатува провизија, која што се пресметува врз основа на Тарифникот на Комисијата за хартии од вредност. Согласно измените на Тарифникот на Комисијата за хартии од вредност, почнувајќи од 01 јануари 2011 година променет е моделот за пресметка на надоместокот за Комисијата за хартии од вредност и наместо 17% од остварените приходи на Берзата утврдени со нејзиниот Тарифник, се пресметува 0,006% од пазарната капитализација на сите сегменти на пазарот на последниот ден на тргување во претходната година. Пазарната капитализација ја утврдува Комисијата за хартии од вредност со Записник.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

8 Курсни разлики, нето

	2011	2010
Позитивни курсни разлики	42	16
Негативни курсни разлики	(41)	(17)
	1	(1)

9 Трошоци за вработените

	2011	2010
Бруто плати	15,096	13,292
Други трошоци за вработените	205	234
	15,301	13,526

10 Други трошоци од работењето

	2011	2010
Материјали	2,332	1,995
Трошоци за телефон и пошта	1,606	1,683
Трошоци на Одборот на директори	1,375	1,160
Трошоци за одржување и други услуги	1,358	1,239
Маркетинг и односи со јавноста	812	630
Трошоци за годишна конференција	652	619
Премии за осигурување	444	455
Обезбедување	373	395
Патни трошоци	231	301
Загуби поради општетување и ненаплатливост (Белешка 18)	159	200
Интелектуални услуги	140	290
Трошоци за истражување и развој	67	214
Неамортизирана вредност на продадени основни средства (Белешка 12)	15	2
Останато	1,089	1,068
	10,653	10,251

11 Даночен расход

	2011	2010
Тековен даночен расход	157	167
Одложен даночен расход	-	-
	157	167

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход во Извештајот за сеопфатната добивка за годините кои што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010:

	2011	2010
Непризнаени расходи за даночни цели од тековната година	1,570	1,670
Даночен кредит за расходи со одложено признавање	-	-
	1,570	1,670
Данок по даночна стапка од 10% (2010: 10%)	157	167
	157	167

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

12 Недвижности и опрема

	Објекти	Мебел, возила и друга опрема	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2010	77,274	23,467	100,741
Набавки во текот на годината	-	48	48
Продажби	-	(1,012)	(1,012)
На 31 декември 2010/ 01 јануари 2011	77,274	22,503	99,777
Набавки во текот на годината	-	2,493	2,493
Продажби	-	(1,008)	(1,008)
На 31 декември 2011	77,274	23,988	101,262
Акумулирана депрецијација			
На 01 јануари 2010	4,159	15,122	19,281
Депрецијација за годината	1,932	3,117	5,049
Продажби	-	(1,010)	(1,010)
На 31 декември 2010/01 јануари 2011	6,091	17,229	23,320
Депрецијација за годината	1,932	2,787	4,719
Продажби	-	(993)	(993)
На 31 декември 2011	8,023	19,023	27,046
Нето евидентирана вредност			
На 01 јануари 2010	73,115	8,345	81,460
На 31 декември 2010	71,183	5,274	76,457
На 31 декември 2011	69,251	4,965	74,216

Дел од деловниот објект на Берзата почнувајќи од 01 март 2008 година е предмет на изнајмување под оперативен лизинг за период од една година, со можност за продолжување на договорот. Берзата не го евидентирала горенаведеното средство како средство дадено под закуп од причина што смета дека изнајмените простории не би можеле да бидат предмет на одделна продажба доколку не се направи реконструкција на објектот и други прилагодувања на документацијата. Доколку делот од објектот кој се издава би се сметал како посебен објект, раководството проценува дека неговата проценета вредност на 31 декември 2011 година би изнесувала приближно 20 милиони Денари (2010: 20 милиони Денари).

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 на објектите и опремата во сопственост на Берзата не е воспоставено заложно право и/или хипотека.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

13 Нематеријални средства

	Софтвер	Лиценци	Немат. сред. во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2010	11,475	971	646	13,092
Набавки во текот на годината	-	-	73	73
Расходување	(2,294)	-	-	(2,294)
Пренос од средства во подготовка	719	-	(719)	-
На 31 декември 2010/ 01 јануари 2011	9,900	971	-	10,871
Набавки во текот на годината	-	57	-	57
Пренос од средства во подготовка	-	-	-	-
На 31 декември 2011	9,900	1,028	-	10,928
Акумулирана амортизација				
На 01 јануари 2010	2,983	292	-	3,275
Амортизација за годината	1,901	194	-	2,095
Расходување	(2,294)	-	-	(2,294)
На 31 декември 2010/ 01 јануари 2011	2,590	486	-	3,076
Амортизација за годината	1,943	199	-	2,142
На 31 декември 2011	4,533	685	-	5,218
Нето евидентирана вредност				
На 01 јануари 2010	8,492	679	646	9,817
На 31 декември 2010	7,310	485	-	7,795
На 31 декември 2011	5,367	343	-	5,710

Правото на употреба на софтверот за цели на тргување на Берзата е добиено како донација од Република Словенија во почетокот на 2001 година. Со превземањето на изворниот код на софтверот од Љубљанска берза, Република Словенија што се случи во декември 2009 година, софтверот е ставен во употреба. Со состојба на 31 декември 2011 година, софтверот има нето евидентирана вредност од 4,662 илјади Денари (2010: 6,217 илјади Денари) (Белешка 22).

14 Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Берзата признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Расположливи за продажба	Кредити и побарувања	Вкупно
31 декември 2011			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Пари и парични еквиваленти	-	1,038	1,038
Пласмани во банки	-	63,000	63,000
Финансиски средства расположливи за продажба	3,048	-	3,048
Побарувања од купувачи	-	10,836	10,836
Останати побарувања	-	268	268
	3,048	75,142	78,190
		Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба			
Обврски кон добавувачи		1,615	1,615
Останати обврски		1,487	1,487
		3,102	3,102

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Финансиски инструменти по категории (продолжува)

	Расположливи за продажба	Кредити и побарувања	Вкупно
31 декември 2010			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Пари и парични еквиваленти	-	646	646
Пласмани во банки	-	39,000	39,000
Побарувања од купувачи	-	4,056	4,056
Останати побарувања	-	212	212
	-	43,914	43,914

		Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба			
Обврски кон добавувачи		1,425	1,425
Останати обврски		279	279
		1,704	1,704

15 Пари и парични еквиваленти

	2011	2010
Сметки во банки		
Во Денари	1,028	437
Во странска валута	7	201
Пари во благјана во Денари	3	8
	1,038	646

16 Пласмани во банки

	2011	2010
Краткорочни депозити во домашни банки	63,000	39,000
	63,000	39,000

17 Финансиски средства расположливи за продажба

Во текот на 2011 година, Берзата купи удели во КБ Публикум Паричен - Отворен Инвестициски Фонд за износ од 3,000 илјади Денари. Нивната објективна вредност со состојба на 31 декември 2011 година изнесува 3,048 илјади Денари усогласена според вредноста на нето имотот по удел на Фондот на тој датум. Промената во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба во износ од 48 илјади Денари, на датумот на известување е признаена во останатата сеопфатна добивка.

18 Побарувања од купувачи

	2011	2010
Побарувања од купувачи	13,089	6,239
Намалено за исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(2,253)	(2,183)
	10,836	4,056

Движењето на исправката на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од купувачи е прикажано подолу:

	2011	2010
Со состојба на 01 јануари	2,183	2,124
Тековен расход од општеување (Белешка 10)	159	200
Наплатени резервирани побарувања (Белешка 6)	(89)	(141)
	2,253	2,183

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

19 Побарувања од данок на добивка

Во текот на 2011 година Управата за Јавни Приходи изврши поврат на повеќе платен данок на добивка согласно решението издадено на 09 декември 2010 година во вкупен износ од 24,195 илјади Денари.

20 Акционерски капитал

Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2011 година, акционерскиот капитал на Берзата изнесува 103,498 илјади Денари (2010: 103,498 илјади Денари).

Акционери на Берзата со состојба на 31 декември 2011 година се следните:

Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Комерцијална банка АД Скопје	279	607.1	169,381	9.99
ТТК банка АД Скопје	279	607.1	169,381	9.99
Брокерска куќа "Фершпед брокер" АД Скопје	278	607.1	168,774	9.96
Стопанска банка АД Скопје	277	607.1	168,166	9.92
Брокерска куќа "Бро-Дил" АД Скопје	216	607.1	131,133	7.74
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	170	607.1	103,207	6.09
Шпаркасе Банка АД Скопје	168	607.1	101,993	6.02
Брокерска куќа "Мак брокер" АД Скопје (во ликвидација)	148	607.1	89,851	5.30
Охридска банка АД Скопје	148	607.1	89,851	5.30
Универзална Инвестициона банка АД Скопје	148	607.1	89,851	5.30
Централна Кооперативна банка АД Софија	148	607.1	89,851	5.30
	2,259		1,371,439	80.91
Останати акционери со учество помало од 5%	533	607.1	323,584	19.09
Вкупно	2,792		1,695,023	100%

Стекнувањето на акции над 10% од вкупните акции издадени од Берзата подлежи на посебен режим согласно Законот за хартии од вредност.

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2011 и 2010 година е како што следи:

	Ревалоризациони резерви	Задолжителни резерви	Вкупно
01 јануари 2011	-	38,573	38,573
Промена на обј.вред.на вложувањата расположливи за продажба (Белешка 17)	48	-	48
31 декември 2011	48	38,573	38,621
01 јануари 2010	-	38,449	38,449
Распределба на акумул.добивка	-	124	124
31 декември 2010	-	38,573	38,573

Резервите се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива и последователно зголемени во текот на годините како резултат на ревалоризацијата на материјалните средства и промените во објективната вредност на вложувањата, како и за распределба на нето добивките по оданочување. Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

21 Обврски кон добавувачи

	2011	2010
Обврски кон добавувачи во Република Македонија	1,615	1,121
Обврски кон добавувачи во странство	-	304
	1,615	1,425

22 Донации

	2011	2010
Софтвер	4,662	6,217
	4,662	6,217

Со состојба на 31 декември 2011 година, износот од 4,662 илјади Денари (2010: 6,217 илјади Денари) претставува донација на софтвер за тргување добиен од Љубљанска Берза, Република Словенија (Белешка 13).

Движењето на донациите во текот на 2011 и 2010 година е како што следи:

	2011	2010
На 01 јануари	6,217	7,772
Зголемување:		
- Примена донација за годишна конференција (Белешка 6)	492	555
	492	555
Намалување:		
- Амортизација на софтвер за годината (Белешки 6)	(1,555)	(1,555)
- Надомест на трошоци за годишна конференција	(492)	(555)
	(2,047)	(2,110)
На 31 декември	4,662	6,217

23 Останати обврски

	2011	2010
Обврски кон вработените за бруто плати	1,084	-
Однапред наплатени приходи	480	456
Даноци	235	290
Примен депозит	197	197
Останати обврски	206	82
	2,202	1,025

24 Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2011	2010
Заработувачка која припаѓа на акционерите	5,940	1,753
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето добивка која припаѓа на имателите на обични акции	5,940	1,753
Пондериран просечен број на обични акции	2,792	2,792
Основна заработка по акција (Денари по акција)	2,128	628

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011
Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

25 Потенцијални и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2011 година не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Берзата редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови и евентуални побарувања против Берзата кои би можеле да се појават во иднина.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Берзата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на Раководството на Берзата и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

26 Трансакции со поврзани субјекти и надомести на раководството

Ниту еден од акционерите на Берзата нема статус на поврзан субјект, бидејќи ниту еден од нив нема значајно влијание врз активностите на Берзата.

Надоместите за клучното раководство се како што следи:

	2011	2010
Извршни директори		
Бруто плати	5,556	4,306
Неизвршни членови на Одборот на директори		
Надомест исплатен за годината	1,375	1,160
	6,931	5,466

Во еден дел од 2010 година, еден од извршните директори не примаше бруто плата поради породилно отсуство.

27 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2011 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Grant Thornton

www.grant-thornton.com.mk